

The background of the entire image is a vibrant pink color with a halftone dot pattern. Overlaid on this are stylized, fluffy clouds in a lighter shade of pink, also featuring a halftone pattern. The clouds are scattered across the frame, with some appearing more prominent than others.

OSCAR

OCH DEN ROSA TANTEN

BÄSTA PUBLIK

Strax efter min utnämning till ny teaterchef för Wasa Teater hade jag en träff med den konstnärliga personalen för att få veta vilka tankar och idéer som fanns bland skådespelarna i huset. Många intressanta förslag lades fram på bordet, varav flera faktiskt ingår i årets repertoar. En av dem var monologen "Oscar och den rosa tanten" av Eric-Emmanuel Schmitt, som skådespelaren Carola Sarén länge hade gått och funderat på. Jag läste den en sen kväll, trött och utsjasad.

Texten drabbade mig i trakterna kring hjärtat. Den var överraskande i sitt upplägg, den vibrerade av livslust, den var dråpligt rolig och framförallt beskrev den de stora, avgörande och svåra livsfrågorna på ett sätt som pjäser väldigt sällan gör.

"Oscar och den rosa tanten" är en pjäs om lidande, men ännu mer än pjäs om att våga leva. Fullt ut. Pjäsen är en lovsång till livet. Med humor, fan anamma och galna upptåg lyckas Mamma Rose, volontärkvinnan som besöker tioåringen Oscar på sjukhuset, mota ensamheten och rädslan. Tack vare henne får han känna den jublande, djupa känslan av att finnas till, trots allt. Hon inger styrka och glädje – i Oscar och i oss alla. Oscar svarar direkt på det oförställda tilltalet. På några dagar gör han det som många kämpar med under hela sitt liv, det vill säga lever sitt liv, fullödigt, öppet och modigt. I hans värld finns inte ett "sedan", det finns bara ett "nu".

Genom Oscar får vi se världen som om vi skulle se den för första gången. *"En ny natt, en ny dag! Varsågod, här är våren! Och vintern!"*

Jag beundrar Mamma-Rose raka kommunikation och hennes osjälviskhet. Jag beundrar Oscar för hans ärlighet och mod, för avsaknaden av sentimentalitet och för energin han utstrålar ända in i det sista. Även när han inte kan röra sig, kan han fortsätta tänka. Jag beundrar honom för att han hela tiden blir klokare, och för att han aldrig förlorar sin generösa natur:

"Livet är en märkvärdig gåva. Först överskattar man den, tror att man har fått ett evigt liv. Sen underskattar man den, tycker att livet är alldeles för kort., visset, och tänker nästan kasta bort det. Sen fattar man ett tu tre att livet inte är en gåva, utan bara till låns. Då försöker man förtjäna det. Som hundraåring vet man redan vad man talar om. Ju äldre man blir, desto lyhörda måste man vara, för att kunna uppskatta det. Man måste vara känsligare, som en konstnär. Vem som helst kan njuta av livet när den är tio eller tjugo, men när man är hundra och inte kan röra sig längre då får man vara lite fiffig."

Med hopp om en givande teaterkväll,

Åsa Salvesen

regissör

CAROLA SARÉN

Carola Sarén, det var du som kom med förslaget att Wasa Teater ska göra Oscar och den rosa tanten. Berätta om ditt första möte med texten.

Mitt första möte med "Oscar och den rosa tanten" var för ca 10 år sedan. Jag satt hemma en söndag i ösregnet och hittade manuset till "Oscar och den rosa tanten". Jag minns inte hur jag hade fått det, men jag började läsa. Jag sträckläste och blev helt såld. Det är en fin berättelse om mötet mellan sjukhusvolontären Mamma-Rose och 10-åriga Oscar, med en underbar värme och vänskap. Mamma-Rose skojar och pratar för att uppmuntra Oscar. Det är en livsbejakande berättelse som innehåller glädje, humor, sorg, vänskap och besvikelse.

Jag presenterade pjäsen för Wasa Teaters chef Åsa Salvesen som en möjlig pjäs för repertoaren, och nu är jag här. Jag spelar och Åsa regisserar.

Hur är det för dig nu att göra Oscar, Mamma-Rose, Peggy Blue, doktor Düsseldorf, Pop Corn, Einstein, Bacon och Oscars föräldrar? Det är många roller. Hur gör du?

Det är inga egentliga klädbyten, bara ett par gånger. Jobbet med rollbyten görs med miner, gester och kroppsspråk för att byta karaktär. Det är många karaktärer så det blir en del att hålla reda på. Det är mycket text att komma ihåg. I en monolog har man inga medspelare att luta sig tillbaka mot, som kan påminna en. Det ligger en del jobb att memorera ca 1h 20min text utantill. Men det är roligt. Och jag är tacksam för att jag har fått chansen att göra denna pjäs.

FÖRFATTAREN

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Eric-Emmanuel Schmitt, bosatt i Belgien men född 1960 i Frankrike, studerade ursprungligen musik, litteratur och filosofi och övergick till att bli heltidsförfattare efter framgångarna med sin andra pjäs "Besökaren", "Le Visiteur" år 1993.

Pjäsen handlar om ett möte mellan Sigmund Freud och en okänd person – kanske Gud, år 1938 i Wien. Andra framgångsrika pjäser är "Milarepa" (1996), "Enigma Variationer" (1997) och "Ibrahim och Koranens blommor" (1999), som alla behandlar olika religionsinriktningar och filosofi. Många av hans verk har först skrivits som kortromaner, bl.a. "Oscar et la dame rose" (2002). Hans pjäser har översatts till minst 25 språk, och några har också spelats i Finland. Han har vunnit Molièrepriset och franska akademins "Grand Prix du Théâtre" flera gånger, och spelas över hela världen.

Om "Oscar och den rosa tanten" berättar han att han visste att han skulle göra om den här brevromanen till en pjäs så fort han avslutat romanen. Han har hämtat materialet till verket från att som barn själv ha vistats mycket på barnsjukhus via sin pappas jobb. Han blev van vid att umgås med sjuka barn, och började se sjukdom och död som någonting normalt. På sjukhuset levde de sjuka barnen ett liv med kamrater och lekar, och han började se det som ovanligt att barn också kunde vara friska. Han såg också hur svårt det var för många föräldrar att förhålla sig till sina dödssjuka barn, och hur ensamma barnen då kunde bli.

Efter att han igen som vuxen kom att vistas på sjukhus en tid, nu som patient, förstod han att

det viktigaste inte var att tillfriskna, utan att acceptera sjukdom och död. I pjäsen får Oscar besök av den kloka sjukhusvolontären Mamma-Rose, som uppmanar honom att skriva brev till Gud. Oscars brevskrivande är ett sätt för Oscar att definiera vad han verkligen vill, säger Schmitt, bl.a. vill han få klarhet om sin sjukdom, försonas med en vän och få besök av Gud. Oscar tror inte på Gud i början, men det gör honom gott att skriva till Gud i alla fall. Eric-Emmanuel Schmitt säger sig inte veta huruvida Gud finns, lika lite som någon annan kan veta det, men kontakten med Gud gör Oscars sista dagar uthärdliga, och ger honom kärlek, sinnesro och aptit på livet.

DE ROSA TANTERNA

Mamma-Rose, tanten i den rosa rocken, har sin förebild i den franska volontärrörelsen "Les Blouses Roses". Rörelsen grundades 1944 i Grenoble och växer hela tiden. De numera ca 4300 volontärerna iklädda rosa rockar besöker, lyssnar på och ger av sin tid till de 700.000 stödmottagarna på sjukhus och vårdhem. Liknande verksamhet finns i andra länder. I Finland har sjukhusen börjat ha volontärverksamhet och det sprider sig i landet, intresse finns också i Vasa. Ett utbildningstillfälle för "läskompisar" hölls i november på Vasa stadsbibliotek. Läskompisens arbete består i att på frivilligbasis läsa böcker högt för t.ex. barn- och ungdomspatienter på sjukhus eller ensamma äldre.

Text: Anna Simberg

OSCAR OCH DEN ROSA TANTEN

AV: Eric-Emmanuel Schmitt

ÖVERSÄTTNING: Anna Simberg, Erik Salvesen

REGI: Åsa Salvesen

SCENOGRAFI, LJUS, KOSTYM: Erik Salvesen

REGIASSISTENT: Kristiina Tiainen

LJUD: Tim Stratton, Dennis Lindén

MASK: Anna Vesterback

DRAMATURG: Anna Simberg

FÖRESTÄLLNINGSTEKNIKER: Dan-Ove Glader

SKÅDESPELARE: Carola Sarén

DEKORVERKSTAD: Jeremy Crofts, Robert Klemets,
Stig Lund, Nicholas Isaksson

KOSTYMATELJÉ: Belinda Fridlund, Ann Philp

REKVISITA: Raija Sabel

PUBLIKARBETE: Nina Dahl-Tallgren, Sarah Bergkulla

FOTO/AFFISCH: Frank A. Unger

PROGRAMBLAD: Frank A. Unger, Jan Fröjdö,
Anna Simberg

ANSVARIG UTGIVARE: Åsa Salvesen

SPELPERIOD: 17.2.2016 –

SPELTID: Ca 1 h 20 min utan paus

Musiken som används i föreställningen är av Nils Frahm

Föreställningens rättigheter övervakas av Agency North.

Mamma-Rose: De intressantaste frågorna är eviga frågor. Eller gåtor. Det är bara ointressanta frågor som går att besvara en gång för alla.

Oscar: Menar du att "liv" inte går att förklara?

Mamma-Rose: Det finns många förklaringar till "liv". Alltså ingen förklaring.

Oscar: Liv skall kanske bara levas.
